

Lovforslag nr. L 21

Folketinget 2015-16

Fremsat den 7. oktober 2015 af transport- og bygningsministeren (Hans Christian Schmidt)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom samt lov om offentlige veje m.v.

(Udvidelse af adgangen til udpegning af kommissarier samt formænd for taksationskommissioner og overtaksationskommissioner)

§ 1

I lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom, jf. lovbekendtgørelse nr. 1161 af 20. november 2008, som ændret ved § 142 i lov nr. 1520 af 27. december 2014, foretages følgende ændring:

1. I § 4, 2. pkt., og § 7, stk. 2, 2. pkt., indsættes efter »kandidateksamen«: »eller tilsvarende juridiske kvalifikationer af betydning for varetagelse af hvervet«.

§ 2

I lov om offentlige veje m.v., jf. lov nr. 1520 af 27. december 2014, foretages følgende ændring:

1. I § 105, stk. 2, 2. pkt., og § 106, stk. 2, 2. pkt., indsættes efter »kandidateksamen«: »eller tilsvarende juridiske kvalifikationer af betydning for varetagelse af hvervet«.

§ 4

Loven træder i kraft den 1. januar 2016.

§ 4

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Der er de senere år truffet beslutning om en række anlægsprojekter på vej- og baneområdet i statsligt regi, som indebærer et stigende antal sager i kommissarier og taksationskommissioner. For de lodsejere, hvis sager skal behandles, er det af hensyn til retssikkerheden afgørende, at sagerne behandles hurtigst muligt. Det har imidlertid kunnet konstateres, at det med de gældende lovbestemte kvalifikationskrav har været vanskeligt at besætte hvervet som formand for taksationskommissioner, hvilket har medvirket til længere sagsbehandlingstider. For at sikre, at sagerne ikke tager unødigt lang tid som følge af for snævre kvalifikationskrav til hvervet som formand, foreslås disse krav ændret.

Lovforslaget indebærer således en ændring af lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom, samt ændring af lov om offentlige veje m.v., for så vidt angår kvalifikationskravene til stillingen som henholdsvis kommissarius og formand for taksationskommissionen efter ekspropriationsprocesloven og kvalifikationskravene til stillingen som formand for henholdsvis taksationskommissionen og overtaksationskommissionen efter vejloven. Ændringerne indebærer, at en bredere kreds af personer med juridisk uddannelse kan komme i betragtning i forbindelse med, at disse stillinger skal besættes.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Gældende ret

Kommissarierne udpeges og de statslige taksationskommissioner nedsættes efter ekspropriationsprocesloven.

Kommissarierne varetager administrationen af ekspropriationsprocesloven og leder som formænd for ekspropriationskommissionerne i den forbindelse ekspropriationer for statslige myndigheder, koncessionerede selskaber og statslige selskaber, jf. ekspropriationsproceslovens § 4. Kommissarierne består p.t. af henholdsvis Kommissarius ved Statens Ekspropriationer i Jylland og Kommissarius ved Statens Ekspropriationer på Øerne.

Til efterprøvelse af ekspropriationskommissionernes kendelser om, hvorvidt erstatning gives eller nægtes, nedsætter transport- og bygningsministeren desuden taksationskommissioner, jf. ekspropriationsproceslovens § 7, stk. 1.

De kommunale taksations- og overtaksationskommissioner nedsættes efter vejloven, jf. §§ 105 og 106. Disse myndigheder udgør de takserende myndigheder efter vejloven, der fastsætter erstatning i forbindelse med, at kommunale vejmyndigheder skal ekspropriere efter proceduren i vejloven. Taksationskommissionen udgør 1. instans, og overtaksationskommissionen udgør 2. instans.

Fælles for kommissarierne og de nævnte taksationskommissioner er, at de alle efter gældende ret ledes af en formand, der efter henholdsvis ekspropriationsprocesloven og

vejloven skal have en juridisk kandidateksamen. Med juridisk kandidateksamen menes, at den pågældende person skal have bestået kandidatuddannelsen i jura og opnået titlen cand.jur.

2.2. Transport- og Bygningsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

Kravet om, at kommissarierne og formændene for de statslige taksationskommissioner skal have juridisk kandidateksamen, blev forankret i lovgivningen tilbage i 1964 i forbindelse med vedtagelsen af lov nr. 186 af 6. april 1964 om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. For kommissariernes vedkommende var der tale om en kodificering af tidligere års praksis med udpegning af en person med juridisk uddannelse, hvilket var naturligt begrundet i de arbejdsopgaver, der dengang såvel som i dag er tillagt kommissarierne som ledere af ekspropriationskommissionerne. For taksationskommissionernes vedkommende var kravet om, at formændene skulle have juridisk kandidateksamen, primært begrundet i en omstrukturering af taksationskommissionernes arbejdsområde, der efter lovens vedtagelse kom til at omfatte egentlig efterprøvelse af ofte udprægede juridiske spørgsmål.

Det lovmæssige krav om en juridisk kandidatuddannelse har med andre ord baggrund i de juridisk prægede arbejdsopgaver, myndighederne varetager. Det betyder, at henholdsvis kommissarierne og formændene for kommissionerne skal besidde visse tilsvarende juridiske kvalifikationer.

De eksisterende kvalifikationskrav i ekspropriationsprocesloven og vejloven har dog i konkrete tilfælde vist sig at udelukke personer fra at bestride nogle af disse hverv, som personer ellers – bortset fra ikke at have en juridisk kandidateksamen – vurderedes at være fuldt ud juridisk kvalificerede til at bestride.

Nærværende lovforslag indebærer en ændring af ekspropriationsproceslovens § 4, 2. pkt., og § 7, stk. 2, 2. pkt., således at adgangen til udpegning af kommissarius og formænd for de statslige taksationskommissioner udvides, så også andre personer med juridisk uddannelse end personer med juridisk kandidateksamen vil kunne komme i betragtning til hvervet som henholdsvis kommissarius og formand for de nævnte takserende myndigheder. Det afgørende for at bestride de pågældende hverv vil fremover være, at vedkommende efter en konkret vurdering findes at besidde de fornødne juridiske kvalifikationer, der er påkrævet for at kunne varetage de nævnte hverv.

Tilsvarende foreslås en ændring af vejlovens §§ 105 og 106, således at der skabes overensstemmelse mellem kravene til udpegning af formænd for kommissioner på henholdsvis det statslige og det kommunale område.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for stat, kommuner eller regioner.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget indebærer, at en bredere kreds af personer med juridisk uddannelse kan komme i betragtning til de nævnte hverv, hvilket i sidste ende forventes at medføre kortere sagsbehandlingstid og dermed positive administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser / Mindreudgifter	Negative konsekvenser / Merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retslige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Kommissarierne udpeges og de statslige taksationskommissioner nedsættes efter ekspropriationsprocesloven.

Det følger af § 4, 2. pkt., i den gældende ekspropriationsproceslov, at kommissarierne skal have en juridisk kandidatexamen. Tilsvarende følger det af den gældende § 7, stk. 2, 2. pkt., at formanden for en statslig taksationskommission skal have en juridisk kandidatexamen.

Hvervet som kommissarius eller formand for en taksationskommission indebærer en høj grad af juridisk prægede arbejdsopgaver, herunder inden for statsforfatningsret i forhold til ekspropriation, jf. grundlovens § 73, erstatningsret

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 13. juli 2015 til den 1. september 2015 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Advokatsamfundet, Dansk Vand- og Spildevandsforening, Danske Regioner, Dong Energy, Energinet.dk, Frederiksberg Kommune, Kommissarius ved Statens Ekspropriationer i Jylland, Kommissarius ved Statens Ekspropriationer på Øerne, KL, Københavns Kommune, Landinspektørfirmaet LE34, Metroselskabet I/S, Parcelhusejernes Landsforening, Sund & Bælt Holding A/S og TDC.

samt almindelig forvaltningsret. Det er således afgørende, at den person, som skal varetage disse hverv, er i besiddelse af juridiske kompetencer, der i fornøden grad sikrer, at sagerne håndteres på en faglig forsvarlig måde. Hidtil er dette sikret ved at kræve, at den person, som skal varetage hvervet, har en juridisk kandidatexamen.

Det foreslås, at de uddannelsesmæssige krav til henholdsvis kommissarius og formanden for en taksationskommission på det statslige område, jf. ekspropriationsproceslovens § 4, 2. pkt., og § 7, stk. 2, 2. pkt., udvides, således at også kandidater med juridiske kvalifikationer, der svarer til en juridisk kandidatexamen for så vidt angår de juridiske discipliner, der er relevante for at varetage disse hverv.

Med forslaget vil det være muligt at udpege andre personer end de, som har en juridisk kandidatexamen, under den forudsætning, at det efter en konkret, individuel vurdering findes, at vedkommende på anden vis har opnået tilsvarende

juridiske kvalifikationer. Der kan ved denne vurdering lægges vægt på en persons øvrige uddannelsesmæssige baggrund, f.eks. ph.d.-grader eller doktorgrader som overbygning på andre juridiske grunduddannelser, ligesom der kan lægges vægt på erhvervmæssige erfaringer, som har relevans for varetagelsen af disse hverv. Endvidere kan det tillægges betydning for udpegningen, hvis en person i øvrigt har været aktiv som forfatter af fagligt relevante værker, f.eks. lærebøger eller artikler til tidsskrifter, ligesom undervisningserfaring inden for fagligt relevante fag kan tillægges vægt. Endelig kan der lægges vægt på, om en kandidat har gennemført kursusfag inden for relevante juridiske områder. Det vil f.eks. ikke udelukke en kandidat til hvervet, at vedkommende er cand.merc. (jur.), hvis vedkommende herudover ved anden uddannelses- eller erhvervmæssig erfaring kan dokumentere kendskab til relevante juridiske discipliner for hvervet. Der er dog ikke tale om en udtømmende opregning af forhold, som kan tillægges betydning ved den konkrete vurdering af en persons juridiske kvalifikationer, da dette i alle tilfælde vil bero på en konkret vurdering af den enkelte kandidats relevante juridiske kvalifikationer.

Afgørende for en eventuel udpegning til disse hverv er, om en person efter en samlet vurdering findes at have sådanne juridiske kvalifikationer, at vedkommende kan varetage hvervet som kommissarius eller formand for en taksationskommission på en juridisk forsvarlig måde. Det bemærkes i den sammenhæng, at lovforslaget ikke vil ændre ved, at taksationsmyndighedernes afgørelser i både det statslige system efter ekspropriationsprocesloven og i det kommunale system efter vejloven kan indbringes for domstolene.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1

Det følger af § 105, stk. 2, 2. pkt., i den gældende vejlov, at formanden for en taksationskommission skal have en juri-

disk kandidateksamen. Tilsvarende følger det af § 106, stk. 2, 2. pkt., at formanden for en overtaksation skal have en juridisk kandidateksamen.

Det foreslås, at de uddannelsesmæssige krav til henholdsvis formanden for en taksationskommission og en overtaksationskommission på det kommunale område, jf. vejlovens § 105, stk. 2, 2. pkt., og § 106, stk. 2, 2. pkt., udvides, således at også kandidater med juridiske kvalifikationer, der svarer til en juridisk kandidateksamen for så vidt angår de hertil relevante juridiske discipliner, kan komme i betragtning til at varetage disse hverv.

For så vidt angår den nærmere betydning for udpegningen til disse hverv henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 1, nr. 1, der indeholder en helt tilsvarende ændring for så vidt angår kommissarierne og formændene for de statslige taksationskommissioner. Med de foreslåede ændringer af vejlovens §§ 105 og 106 skabes der endvidere overensstemmelse mellem kravene til udpegning af formænd for kommissioner på henholdsvis det statslige og det kommunale område.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2016.

Til § 4

Bestemmelsen vedrører territorial gyldighed. Den nuværende ekspropriationsproceslov og den nuværende vejlov gælder ikke for Færøerne og Grønland, og følgelig vil denne lov heller ikke gælde for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende ret

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom, som ændret ved § 142 i lov nr. 1520 af 27. december 2014 om offentlige veje m.v., foretages følgende ændring:

§ 4. Ekspropriationer, der omfattes af denne lov, ledes af kommissarierne ved statens ekspropriationer. Kommissarierne skal have juridisk kandidateksamen. Transportministeren bestemmer forretningernes fordeling mellem dem.

1. I § 4, 2. pkt., og § 7, stk. 2, 2. pkt., indsættes efter »kandidateksamen«: »eller tilsvarende juridiske kvalifikationer af betydning for varetagelse af hvervet«.

§ 7. ...

Stk. 2. En taksationskommission består af 5 medlemmer. Formanden, der skal have juridisk kandidateksamen, udnævnes af kongen for en 6-årig periode. Formanden udtager til den enkelte sag 4 medlemmer, heraf 2 medlemmer fra en af transportministeren udfærdiget liste og 2 medlemmer fra en kommunal liste, jf. stk. 3.

I § 4, 2. pkt., og § 7, stk. 2, 2. pkt., indsættes efter »kandidateksamen«: »eller tilsvarende juridiske kvalifikationer af betydning for varetagelse af hvervet«.

Stk. 3-4. ...

§ 2

I lov om offentlige veje m.v., jf. lov nr. 1520 af 27. december 2014, foretages følgende ændring:

§ 105. ...

Stk. 2. En taksationskommission består af 3 medlemmer. Transportministeren udnævner for en 6-årig periode 1 formand, der skal have juridisk kandidateksamen. Formanden vælger til den enkelte sag 2 medlemmer fra en kommunal liste, jf. stk. 3.

1. I § 105, stk. 2, 2. pkt., og § 106, stk. 2, 2. pkt., indsættes efter »kandidateksamen«: »eller tilsvarende juridiske kvalifikationer«.

§ 106. ...

Stk. 2. En overtaksationskommission består af 5 medlemmer. Transportministeren udnævner for en 6-årig periode 1 formand, der skal have juridisk kandidateksamen, og 2 faste medlemmer med sup-

I § 105, stk. 2, 2. pkt., og § 106, stk. 2, 2. pkt., indsættes efter »kandidateksamen«: »eller tilsvarende juridiske kvalifikationer«.

pleanter. Formanden udtager til den enkelte sag yderligere 2 medlemmer fra en kommunal liste, jf. stk. 3.

Stk. 3-4. ...

§ 3

Loven træder i kraft den 1. januar 2016.

§ 4

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.